

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáckové ve věci

žalobkyně: **T. Y.**
bytem X
zastoupená JUDr. Pavlem Utěšeným, advokátem
se sídlem náměstí Míru 341/15, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Katastrální úřad pro hlavní město Prahu**
se sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, 182 14 Praha 8

o žalobě ze dne 2. 2. 2022 na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval v zápisu poznámky podle § 22 a § 23 odst. 1 písm. n) katastrálního zákona ve spojení s čl. 55 odst. 5 smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech, vyhlášené pod č. 123/2002 Sb.m.s. (dále jen „mezinárodní smlouva“),

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

na listu vlastnictví č. X, v části D, v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, k.ú. X, ve znění:

„Jiné rozhodnutí, kterým se omezují dispozič. práva vlastníka

Povinnost k

Parcela: XA, Parcela: XB, Parcela: XC, Parcela: XD, Parcela: XE, Parcela: XF, Parcela: XG,

Parcela: XH

Listina Usnesení soudu č. 2-z/448/1/21; 448/808/21 o zajištění soudního návrhu (soudní pohledávky) ze dne 30. 6. 2021. Právní účinky zápisu k okamžiku 05.08.2021 17:18:45. Zápis proveden dne 06.12.2021. Z-26363/2021-101“

2. Zápis poznámky byl proveden na návrh věřitele žalobkyně ze dne 4. 8. 2021, a to na základě smluvního závazkového vztahu mezi věřitelem a žalobkyní, který vznikl ze smlouvy o zápůjčce ze dne 29. 9. 2019. K návrhu bylo přiloženo usnesení o zajištění soudního návrhu ze dne 30. 6. 2021, vydané soudcem Mostyského okresního soudu (Lvovská oblast, Ukrajina), sp. zn. 448/808/21, č. j. 2-z/448/1/21 (dále jen „usnesení o zajištění“).

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně tvrdila, že k nezákonnému zásahu ze strany žalovaného došlo v důsledku opomenutí čl. 48 odst. 5 mezinárodní smlouvy, podle kterého má k řízení o sporu ze smluvního závazku pravomoc justiční orgán té smluvní strany, na jejímž území má odpůrce bydliště, pobyt, sídlo anebo se zde nalézá sporný nemovitý majetek. Podle tohoto článku nebyl ukrajinský soud oprávněn vydat usnesení o zajištění nemovitého majetku, který se nachází na území České republiky. Žalovaný proto nemohl k usnesení o zajištění pro účely zápisu předmětné poznámky přihlížet a zápis provést, což vyplývá z čl. 54 písm. b) mezinárodní smlouvy.
4. Provedením zápisu předmětné poznámky mělo dojít ke zkrácení vlastnických práv žalobkyně k dotčeným nemovitým věcem, zejména ve vztahu k možnosti s nimi nakládat, neboť předmětná poznámka může ztížit převod nemovitých věcí na jinou osobu, a to navzdory informativnímu charakteru poznámky. Možnost podání žaloby proti zápisu poznámky vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012, č. j. 4 Aps 4/2021-68, který současně konstatoval, že zápis poznámky představuje zásah do právní sféry vlastníka nemovité věci.
5. Žalobkyně žádala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v nezákonném zásahu do jejího vlastnického práva, který spočíval v zápisu předmětné poznámky, a aby mu uložil povinnost obnovit stav před nezákonným zásahem.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě

6. Žalovaný uvedl, že řízení o zápisu předmětné poznámky bylo vedeno na návrh věřitele žalobkyně ze dne 4. 8. 2021, ve kterém odkázal na usnesení o zajištění a znění čl. 52 mezinárodní smlouvy. Zápis předmětné poznámky byl proveden dne 6. 12. 2021 podle § 23 odst. 1 písm. n) katastrálního zákona v souladu s obsahem předloženého usnesení o zajištění.
7. Žalovaný odkázal na judikaturní závěry týkající se zápisu poznámky do listu vlastnictví. Z usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. I. ÚS 1032/09, vyplývá, že poznámka nemá konstitutivní povahu, díky čemuž nemá vliv na vznik, změnu a zánik

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

práva; neznamená omezení vlastníka v dispozicích s jeho nemovitostmi. Podle usnesení zvláštního senátu, zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., ze dne 31. 7. 2007, sp. zn. Konf 30/2006, při zápisu poznámky nerozhoduje katastrální úřad o vlastnickém právu, nýbrž z úřední povinnosti a bez vlastní rozhodovací pravomoci vyznačuje změnu právních poměrů nastalou v důsledku rozhodnutí jiného orgánu nebo úkonu třetí osoby. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 9 As 60/2007-42, uvedl, že poznámkou nelze zasáhnout do vlastnického práva k nemovitým věcem, neboť poznámka slouží pouze k signalizaci skutečností, které mohou vyvolávat právní následky *pro futuro* a tak slouží k zajištění informovanosti třetích osob a možnosti jejich seznámení se s aktuálním stavem zápisů v katastru nemovitostí pro případ uzavření smlouvy týkající se dané nemovitosti.

8. Žalovaný při zápisu předmětné poznámky postupoval v souladu s § 26 ve spojení s § 21 katastrálního zákona, podle kterého se přiměřeně použijí ustanovení o zápisu a výmazu záznamu, přičemž platí, že je-li návrh podaný oprávněnou osobou spolu s bezchybnou předloženou listinou, která navazuje na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí, provede katastrální úřad zápis. Návrh věřitele žalobkyně na zapsání poznámky byl vyhodnocen jako předkládaná listina ve smyslu § 21 katastrálního zákona a proto byl proveden zápis poznámky.
9. V námitce opomenutí použití čl. 48 odst. 5 mezinárodní smlouvy žalovaný spatřoval snahu žalobkyně účelově přehlédnout, že se musí jednat o sporný nemovitý majetek, nikoli jakýkoli nemovitý majetek. V nynější věci však ohledně vlastnického práva k nemovitým věcem nebyl spor. Spor se týkal pouze zaplacení pohledávky z titulu smlouvy o zápůjčce. Z tohoto důvodu nebyla vyloučena pravomoc ukrajinského soudu k rozhodnutí ve věci.
10. Pro úspěšnost zásahové žaloby nebyla naplněna jedna z podmínek, které definoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, neboť nedošlo k nezákonnému postupu žalovaného. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

IV. Replika žalobkyně

11. Žalobkyně nenamítla ničeho proti skutkovému stavu, jak jej vyjádřil žalovaný ve svém vyjádření, včetně průběhu správního řízení o zápisu předmětné poznámky. Rozporovala však tvrzení, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, neboť nesplnil povinnost přezkumu předložených listin v rozsahu podle § 21 katastrálního zákona. Žalobkyně setrvala ve svém názoru, že předložená listina nebyla způsobilá jako podklad pro zápis poznámky do listu vlastnictví.
12. Podle § 22 odst. 1 katastrálního zákona je poznámka zapsána na základě rozhodnutí nebo oznámení soudu. Žalobkyně se domnívala, že usnesení o zajištění vydané ukrajinským soudem musí být uznáno podle čl. 55 odst. 5 mezinárodní smlouvy, což vyplývá z čl. 56 mezinárodní smlouvy. Avšak podle čl. 54 písm. b) mezinárodní smlouvy nelze uznat rozhodnutí, jestliže justiční orgán smluvní strany, na jejímž území bylo rozhodnutí vydáno, neměl pravomoc ve věci rozhodnout podle této smlouvy. Podle čl. 48 odst. 5 *in fine* mezinárodní smlouvy neměl ukrajinský soud pravomoc vydat usnesení o zajištění, a proto nemohlo být podkladem pro zápis poznámky.
13. Žalobkyně poukázala na to, že předmětem usnesení o zajištění byly právě nemovité věci nacházející se na území České republiky, které byly v soudním řízení označeny jako věci, o kterých má být rozhodnuto. Z tohoto důvodu měla být naplněna podmínka čl. 48 odst. 5

mezinárodní smlouvy, neboť nelze redukovat pojem „sporný nemovitý majetek“ pouze na případy, kdy je řešeno vlastnické právo k nemovité věci.

V. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

14. Podle § 87 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), soud rozhodl na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Skutkový stav vzal soud za zjištěný tak, jak jej uvedl žalovaný ve svém vyjádření, neboť žalobkyně nerozporovala skutkový stav a její námitky směřovaly čistě proti právnímu posouzení.
15. Soud v dané věci rozhodl bez jednání, jelikož žalobkyně na výzvu soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nereagovala a žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil.
16. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle čl. 48 odst. 5 mezinárodní smlouvy má pravomoc k řízení o sporu ze smluvního závazku justiční orgán té smluvní strany, na jejímž území má odpůrce bydliště, pobyt, sídlo anebo se zde nalézá sporný nemovitý majetek.
 - Podle čl. 54 písm. b) mezinárodní smlouvy nelze rozhodnutí uznat ani vykonat, jestliže justiční orgán smluvní strany, na jejímž území bylo rozhodnutí vydáno, neměl pravomoc ve věci rozhodnout podle této smlouvy, a v případech touto smlouvou neupravených, neměl-li tuto pravomoc podle právního řádu požadované smluvní strany, na jejímž území se o uznání nebo výkon žádá.
 - Podle čl. 55 odst. 5 mezinárodní smlouvy se na území smluvních stran uznávají bez zvláštního řízení rozhodnutí justičních orgánů v občanských věcech, které podle své povahy nevyžadují výkon, pokud v této smlouvě není dále stanoveno jinak.
17. Soud neshledal žalobu důvodnou.
18. Úvodem soud podotýká, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 82 a násl. s. ř. s. je v případě zápisu poznámky do listu vlastnictví přípustná, o čemž svědčí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012, č. j. 4 Aps 4/2011-68, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98.
19. Soud odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. 30 Nd 444/2016, ve kterém byla postavena najisto aplikační přednost mezinárodní smlouvy nejen před pravidly mezinárodního práva procesního obsaženými v českém právu, ale podle čl. 351 Smlouvy o fungování Evropské unie i před pravidly mezinárodní příslušnosti obsaženými v právu unijním.
20. Soud připomíná obecné pravidlo výkladu mezinárodních smluv zakotvené v čl. 31 Vídeňské úmluvy o smluvním právu (vyhláška č. 15/1998 Sb.), dle něž musí být mezinárodní smlouva vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti, a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu smlouvy.
21. Z dikce čl. 48 odst. 5 mezinárodní smlouvy je zřejmé (a plyne to i z nadpisu článku „Závazkové vztahy“ a nadpisu oddílu „Závazkové právo“), že se vztahuje na řízení o sporech ze smluvních závazků – koupě, nájmu, darování atd. Pokud tedy toto ustanovení hovoří o „sporném“ nemovitém majetku, pak se jako jediný logický a kontextuální výklad tohoto pojmu jeví ten, že jde o takový nemovitý majetek, který je bezprostředním

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

předmětem sporného smluvního závazku (koupě, nájem, darování atd. tohoto nemovitého majetku). Dále, vlastnické právo, coby věcné právo, a řízení o věcech týkajících se uznání vlastnického práva je upraveno v čl. 50 mezinárodní smlouvy.

22. Dotčený nemovitý majetek žalobkyně nebyl předmětem sporu ze smluvního závazku a nešlo ani o spor o věcné právo k němu, neboť usnesení o zajištění vychází ze sporu ze smluvního závazku o zápůjčce peněz. Zajištění nemovitostí žalobkyně spočívá v zákazu jejich zcizování, jde tedy o sekundární a dočasný důsledek primárního sporu ze smluvního závazku o zápůjčce peněz. Usnesení o zajištění je tak svou povahou obdobné nařízení předběžného opatření před zahájením soudního řízení ve smyslu § 74 a násl. občanského soudního řádu.
23. Lze dodat, že se žalobkyně nijak nevyjádřila k případnému nesplnění alternativních podmínek zakládajících pravomoc justičního orgánu k rozhodnutí ve věci. Konkrétně nerozporovala, že v řízení před ukrajinským soudem byla v postavení odpůrkyně a že měla bydliště nebo pobyt na Ukrajině.
24. Jelikož měl ukrajinský soud pravomoc vydat usnesení o zajištění, nebyl dán důvod pro odmítnutí jeho uznání žalovaným podle čl. 54 písm. b) mezinárodní smlouvy. Bylo tak nutné jej bez zvláštního řízení uznat podle čl. 55 odst. 5 mezinárodní smlouvy, neboť zápis poznámky do listu vlastnictví podle své povahy nevyžaduje výkon rozhodnutí – usnesení o zajištění.
25. Na základě výše uvedeného soud nezjistil, že by v rámci zásahu, který spočíval v zápisu poznámky do listu vlastnictví, došlo k nezákonnému postupu žalovaného.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. Soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 87 odst. 3 zamítl.
27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 5. prosince 2022

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

z důvodu nepřítomnosti předsedy senátu
podepsal písemné vyhotovení rozhodnutí v souladu
s § 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s. člen senátu Vadim Hlavatý v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.